

Ferekýdés

Fragmenta DK 7 B

B 1 /1 = Diogenés Laertios, *Vitae philosophorum* I, 119 (součást A 1, 119)

Zás a Chronos byli vždy a Chthonié též. Chthonié však dostala jméno Země (*Gé*), ježto jí Zás dal zemi darem.

B 1 /2 = Héródiános, *Peri monérús lexeós* p. 6, 15

Nejsem si nevědom toho, že staří mluvili o bohu rozmanitě. Vždyť u Ferekýda se střídají různé podoby [Diova jména]: Dís, Zén, Dén, Zás, podle jeho vlastního skloňování.

B 1a = Achilles Tatiús, *Isagoga excerpta* 3, 28 (31, 28 Maass)

Thalés z Milétu a Ferekýdés ze Syru pokládali za základ veškerenstva vodu, kterou ovšem Ferekýdés nazývá také Chaos, jak to převzal od Hésioda (*Theogonia* 116), jenž praví: „Tak tedy nejdříve vznikl Chaos.“ Ferekýdés se totiž domníval, že voda byla nazvána „chaos“ podle „rozlévání“ (*cheisthai*).

B 2 /1 = Grenfell-Hunt Greek Papyri, Ser. II, n. 11; p. 23

(col. I.)

... jemu [Zánovi = Diovi] vytvářejí mnohé veliké domy. A když to, co je třeba, (5) všechno dokončili, jak věci, tak sluhy i služky a ostatní potřebné věci, a když je vše připraveno, (10) konají svatbu. Když nastane třetí den svatby, vyrábí Zás veliký a krásný plášť (15) a na něm tká Zemi, Ógéna i domy Ógénovy...

(col. II.)

[Zás pak řekne Zemi: „Ježto si přeji,] aby sňatky náležely tobě, tímto tě uctívám. Přijmi můj pozdrav a buď mou družkou!“ (5) Toto prý bylo první odhalení nevěsty, které se tak stalo zvykem u bohů i u lidí. (10) Ona od něho přijala plášť a odpověděla...

B 2 /2 = Kléméns Alexandrijský, *Stromata* VI, 9, 3-4

Také Homér popisuje [výzdobu] štítu vyráběného Héfaistem těmito slovy:

Uprostřed vytvářel zemi, nebe a moře. (*Íllias* XVIII, 483)

Silný a veliký proud tam vytvořil Ókeanův. (*Íllias* XVIII, 607)

Ferekýdés ze Syru říká:

„Zás vyrábí veliký a krásný plášť a na něm pestrými barvami vytkal Zemi, Ógéna i domy Ógénovy.“

B 2 /3 = Isidóros Basileidés in: Kléméns Alexandrijský, *Stromata* VI, 53

Neboť se mi zdá, že ti, kdo se snaží filosofovat, aby se dozvěděli, co je okřídlený dub a na něm pestře vyzdobený plášť, vše, co Ferekýdés alegoricky vyložil o bozích, pocházejí z Chámova proroctví.

B 3 = Proklos, in *Tim.* 32c; II, 54, 28 Diehl

A stejně jako on [Empedoklés] to vidí i Ferekýdés. Říkal, že se Zeus proměnil v Eróta, když se chystal udělat svět, neboť svět sestavoval z protikladů, když jej uváděl v souhlas a lásku, a zasel do něho veškerou totožnost a jednotu pronikající celkem.

B 4 /1 = Kelsos, *Aléthés logos*, apud: Órigenés, *Contra Celsum* VI,42 (II,111,13 K.)

Ferekýdés, který je mnohem starší než Hérakleitos, líčí, jak se řadí vojsko proti vojsku a vůdcem jednoho činí Krona, vůdcem druhého pak Ofíonea. Vypráví též o jejich vyzváních a utkáních, i o smlouvě, kterou spolu udělali, aby ti z nich, kteří padnou do Ógénu, byli poraženi, a aby ti, kteří je vytlačí a zvítězí nad nimi, měli nebe.

[Kelsos] chce říci, že podobnou povahu mají také mystéria o Títánech a Gigantech, která mluví o boji bohů, i příběhy Egyptanů o Tyfónovi, Hórovi a Osiridovi.

B 4 /2 = Filón z Byblu in: Eusebios, *Praeparatio evangelica* I, 10, 50

Od Foiničanů přijal téma i Ferekýdés, když vykládal o bohu, který je u něj nazýván Ofíoneus, a o jeho potomcích.

B 4 /3 = Tertullianus, *De corona militis* 7,4 (p. 1048m Kroymann) = Diodorus Siculus 6,4

Po vítězství nad Títány je u Ferekýda před ostatními ověnčen Saturn, u Diodóra Iuppiter.

B 5 = Kelsos, *Aléthés logos*, in: Órigenés, *Contra Celsum* VI,42 (II,112,20 K.)

[Kelsos] uvádí Homérovy verše, ve kterých Diova slova k Héře považuje za slova boha k látce.

[Íllias XV, 18: „Nevíš, jaks’ visela shůry, a jak jsem tenkrát ti připjal na nohy kovadlin dvě; jak jsem ti ruce svázel poutem zlatým, nezlomitelným?“]

[Íllias I, 590 – Héfaistos k Héře: „Vždyť mě už jednou Zeus, když jsem ti pomáhat chtěl, v Olympu za nohu chytil a shodil z božského prahu.“]

... [Kelsos] tvrdí, že tyto Homérovy verše měl na mysli Ferekýdés, když řekl:

”Ještě níže je úděl Tartaru; střeží ho dcery Boreovy, Harpyje a Bouře. Tam Zeus vyvrhuje ty z bohů, kteří jsou zpupní.”

Tvrdí také, že podobně je tomu s představami o Athéně, pokud jde o peplos, který všichni vidí v průvodu Panathénají...

B 6 /1 = Porfyrios, *De antro nympharum* 31

Ferekýdés ze Syru mluví o jámách, tmavých roklích a jeskyních i o vchodech a bránách, a tím naznačuje zrody i odumírání duší.

B 6 /2 = Proklos, *In Platonis Timaeum commentaria* 29a; I,333,28 D.

U starých je svět zván jeskyně i tvrž (viz Filoláos B 15).

B 7 = Pseudo-Galénos (Porfyrios), *ad Gaurum*; ed. Kalbfl. 34, 26

... Númerios a ti, kdo vykládají myšlenky Pýthagorovy o tom, co je u Platóna řeka Amelétos (*Ústava* X, 621a), u Hésioda a orfiků Styx, u Ferekýda proud spermatu...

B 8 = Scholia in Apollonium Rhodium I, 645

B 9 = Héródiános, *Peri monerús lexeós* p. 7, 4

Pokud však někdo řekne „Rea je zvána Ré u muže ze Syru“, věz, že to je jeho vlastní užití [jména].

B 10 = Apollónios Dyskolos Gramm., *De pronomibus*; p. 65, 15 Schn.

A Ferekýdés v *Theologii* a dále Démokritos (68 B 13) ... častěji užívají [stažený a nestažený tvar zájmena] *emeu* a *emeo*.

B 11 = Apollónios Dyskolos Gramm., *De pronomibus*; p. 93, 1 Schn.

Nominativy plurálu se užívají u Iónů a Athéňanů (...) je možné doložit i stažený nominativ u Iónů, například u Démokrita (68 B 29a), Ferekýda a Hekataia.

B 12 = Diogenés Laertios, *Vitae philosophorum* I, 119 (součást A 1)

Tvrdil též, že bohové užívají pro stůl názvu *thyóros* (obětiště, obětní pokrm).

B 13 = Filodémos, *De pietate* 47a14; p. 19 G. (cfr. Epimenidés B 5)

Domnívají se [Řekové], že Zeus a Héra jsou otcem a matkou bohů, avšak Pindaros říká, že bohové jsou od paní a matky Kybely, a [stejně tak to říká] Ferekýdés.

B 13a = Plútarchos, *De facie in orb. lun.* 24; p. 938b

Pokud ovšem neřekneme o Diovi [totéž?], jako když Athéna kapala nektar a ambrosii Achilleovi, který nepřijímal potravu, stejným způsobem Luna, která je též nazývána Athéna, každý den posílá potravu lidem na Luně a tak je živí, jako se dávný Ferekýdés domnívá, že se živí bohové.

B 14 = Lydus Ióannés Laurentius, *De mensibus* II, 7, 17